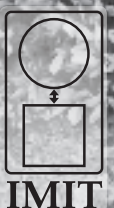

MANAGEMENT

Nr 2 Maj 2016

of Innovation and Technology

**CSMS: Analys av försvaret,
samhället och krigets praktik**

CSMS: Analys av försvaret, samhället och krigets praktik

Centrum för studier av militär och samhälle, CSMS, har verkat inom IMIT:s ram i tre år och dess fokus är samhälle och säkerhet med tonvikt på militär praktik.

av Daniel Skoglund och Karl Ydén

Centrum för Studier av Militär och Samhälle är sedan starten 2011 ett forum för främjande och utbyte av forskning om militära organisationer och om civil-militära relationer. I Sverige har kontaktytorna mellan försvar och universitetsvärld varit relativt utvecklade jämfört med i flertalet industriella demokratier, som till exempel Storbritannien, USA och Frankrike. Traditionellt har det svenska försvarets kunskapsförsörjning nästan uteslutande skötts av ett antal "stödmyndigheter" som FOA (numera Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI), Försvarshögskolan och Försvarets Materielverk. Denna svenska modell främjar intern sammanhållning, men riskerar att leda till intellektuell inåtvändhet och likriktning. Inom Högkvarteret har därför initiativ tagits för att skapa bredare kontaktytor mot kunskapssamhällets olika delar, och CSMS är uttryck för en sådan ambition. CSMS representerar således något nytt jämfört med den traditionella modellen för försvarsforskning – en sorts brygga mellan försvaret och det omgivande samhällets kunskapsresurser.

Från praktik till samhälle

Grunden för CSMS verksamhet utgörs av universitetsbaserade forskare i vetenskapliga discipliner som yrkeskunnande och teknologi, globala studier, organisationssociologi och statsvetenskap. Utifrån dessa perspektiv studeras militären på flera analysnivåer – från konkret professionell praktik, via organisationsnivån till relationen mellan försvaret och det omgivande samhälle vars värden, normer och frihet som militären ytterst har i uppgift att försvara. De aktuella forskningsprojekten leds av Peter Tillberg, Karl Ydén och Lotta Victor-Tillberg.

Forskningen bedrivs inom mångdisciplinära forskningsgrupper, som samarbetar med forskare vid universitet både i Sverige och i andra länder. Ett exempel på detta gavs i 2015 års konferens Modern militär professionalism, där tre av den internationella militärsociologins toppnamn medverkade: Christopher Dandeker, Eyal Ben-Ari och Anthony King.

Christopher Dandeker är professor i sociologi vid King's College London, England och har i 20 år varit rådgivare åt brittiska försvarsdepartementet respektive brittiska arméledningen. Dandeker har studerat bland annat återinförandet av underofficerskategorin i Försvarsmakten vilket varit en utmaning när det gäller att analysera vilka uppgifter och roller som olika officerska-

tegorier skall ha. Eyal Ben-Ari är professor i antropologi och leder Kinnerets fredscenter i Israel. Han bidrar till CSMS arbete bland annat med analys av den svenska försvarsmaktens relation till våldssamma uppdrag samt studerar hur olika länders specialförband utvecklas. King, professor i War Studies i Warwick, analyserar de professionaliserade europeiska försvarsmakterna, ända från skyttegruppens kollektiva stridsteknik till högre ledningsarbete i samtidens alltmer komplexa internationella operationer.

Uppdrag Afghanistan.

Foto: Joel Thungren

Svensk militärsociologisk klassiker

I samband med konferensen Modern militär professionalism tilldelades professor Anthony King 2015 års Bengt Abrahamsson-pris för sina innovativa analyser av de europeiska försvarsmakternas omvandlingar, samt den förändrade dynamiken bakom sammanhållning i moderna professionella militära förband. CSMS har sedan 2013 delat ut Bengt Abrahamsson-priset för att uppmärksamma gärningar i dennes anda. Professor Bengt Abrahamssons avhandling Militärer, makt och politik tillhör militärsociologins klassiker i sin analys av militären som yrkesgrupp och dess roll i det demokratiska samhället.

CSMS verksamhet har sitt ursprung i projekt som beställdes av Försvarsmakten där man ville tillvara erfarenheter från skarpa

uppdrag bl a i Bosnien, Kosovo och Afghanistan, inför uppsättandet av den första svenska beredskapsstyrkan inom EU:s ram: Nordic Battle Group 2008. Att uppdraget då gavs till Peter Tillberg och Karl Ydén berodde till stor del på att de förutom forskarutbildning också båda har gedigen militär erfarenhet. Peter Tillberg är tidigare arméofficer och doktorand på KTH i yrkeskunnande och teknologi. Karl Ydén är förutom filosofie doktor vid Chalmers tekniska högskola och gästforskare vid Kings college i London även reservofficer i luftvärnet.

Uppdrag Afghanistan

Foto: Joel Thungen

Kvalitativ empiri

En forskningsmetod som centret nyttjar för att samla in ett empiriskt material är så kallade erfarenhetsforum och dialogseminarier. Dialogseminariemetoden är utvecklad av bland andra professor Bo Göranson och docent Maria Hammarén vid Kungliga tekniska högskolan (KTH) i Stockholm. En bärande idé i arbetssättet är att genom deltagarnas egna skrivande få fram väl beskrivna exempel på erfarenheter inifrån en viss yrkespraktik. Dessa beskrivningar tjänar i nästa steg som utgångspunkt för systematisk reflektion, antingen i individuella intervjuer, eller oftare i grupp. Inom Försvarsmakten har metoden prövats för att kartlägga och sprida er-

farenheter gjorda i internationell tjänst mellan olika befattningar, verksamhetsområden och mellan olika nivåer. Metoden har också använts för att utforska officerares möte och erfarenheter av ny teknologi.

CSMS arrangerar regelbundet konferenser i syfte att främja utbytet av erfarenheter mellan forskare och praktiker. På konferenserna presenteras bland annat det forsknings- och utvecklingsarbete som genomförs vid de olika delprojekten på CSMS. Konferenserna är också en möjlighet att underhålla centrets internationella forskningskontakter. Ansvarig för konferenserna har varit docent Lotta Victor Tillberg som har arbetat med frågor om militärt yrkeskunnande sedan 1996, och idag verksam vid Södertörns högskola.

Nästa internationella konferens kommer att genomföras 2017. Förberedelserna är redan i full gång på CSMS och temat den här gången kommer att vara militär professionalism och ett svenskt nationellt insatsförsvaret.

SOM-projekt och bokproduktion

Peter Tillberg och Lotta Victor Tillberg har även varit drivande i arbetet med de uppskattade volymerna UPPDRAG UTLAND respektive UPPDRAG CHEF som båda skildrar svårigheter och utmaningar i skarpa internationella militära uppdrag.

Den 27 maj i år presenteras boken UPPDRAG AFGHANISTAN, som blir den tredje boken i serien. Boken består av bilder och berättelser från en lång rad tjänstgörande i den militära insatsen i Afghanistan. De dialogseminarier som ligger till grund för böckerna har gett upphov till ett stort empiriskt material som forskare av olika discipliner kan ta sig an utifrån sina respektive perspektiv. Det material som produceras av centret används i vissa av Försvarsmaktens utbildningar.

Ett annat återkommande inslag i CSMS verksamhet är medverkan i den årliga nationella SOM-undersökningen. Med början år 2011 har docent Joakim Berndtsson och Karl Ydén från CSMS sett till att försvarsfrågor tilldelats större betydelse inom SOM-institutets (Göteborgs universitet) årliga opinionsundersökning om vanor, opinioner och attityder. I årets undersökning kommer man att, tillsammans med statsvetarprofessor Ulf Bjereld, presentera synen på bland annat svenskarnas syn på NATO, vilka av försvarets uppgifter som är viktigast, uppdraget i Afghanistan samt om Sverige bör delta i militära insatser mot Islamiska Staten (IS). ●

Daniel Skoglund

Chefredaktör för Officerstidningen
Han är bland annat tidigare anställd i Försvarsmakten och har tjänstgjort i insatserna i Kosovo och Afghanistan.

skoglunddaniel@hotmail.com

Karl Ydén

Medgrundare av Centrum för Studier av Militär och Samhälle, arméofficer, universitetslektor vid Chalmers, King's College London Visiting Research Fellow.

karl.yden@chalmers.se

Posttidning B

Ny läsare/Adressändring

Vid adressändring var god skicka sista sidan utan kuvert till
Stiftelsen IMIT, Jennie Björk, 412 96 Göteborg
Adressändring kan även göras via www.imit.se

Namn:

Företag:

Adress:

Postnr:

Postadress:

HUVUDMANNAORGANISATIONER

Chalmers tekniska högskola, *Chalmers*
Lunds Tekniska Högskola, *LTH*
Handelshögskolan i Stockholm, *HHS*
Kungliga Tekniska högskolan, *KTH*

HUVUDMÄN

Per-Jonas Eliäson, *Handelshögskolan i Stockholm, professor*
Roland Fahlin, *Roland Fahlin AB*
Jerry Bengtsson, *VD Tetra Pak*
Staffan Håkanson, *Staffan Håkanson Konsult AB*
Per Svensson, *Chalmers*
Stefan Bengtsson, *Chalmers, rektor*
Stephan Muehler, *Sydsvenska Industri- och Handelskammaren*
Lars Henriksson, *Alfa Laval*
Hans Persson, *AB Volvo Technology*
Henrik Pålsson, *Networked Brains AB*
Terrence Brown, *KTH*
Fredrik Vernersson, *Strategy&*

STYRELSE

Hans Sjöström, *SKF, ordförande IMIT*
Annika Olsson, *Dean, LTH*
Björn Härsmann, *KTH, professor*
Per Ewing, *IFL vid Handelshögskolan i Stockholm*
Martin Sköld, *IMIT, föreståndare*
Peter Johansson, *Teknikföretagen, verksamhets-ansvarig Forskning & innovation*
Pär Åhlström, *HHS, professor*
Maria Elmquist, *Chalmers, professor*

Revisorer:

Johan Kratz, *KPMG*
Jan Malm, *KPMG*

IMIT-FELLOWS

Sverker Alänge, *Chalmers, docent*
Mattias Axelson, *HHS, doktor*

Stiftelsen IMIT är ett forskningsinstitut

Stiftelsen IMITs målsättning är att bedriva och stödja forskning och utveckling inom teknisk, industriell och administrativ förnyelse, samt att utföra utbildningsinsatser inom detta område. Bakom stiftelsen IMIT står IFL vid Handelshögskolan i Stockholm, Chalmers tekniska högskola, Kungliga Tekniska högskolan och Lunds tekniska högskola.

IMITs forskning behandlar först och främst hur teknisk utveckling kan nyttiggöras genom tillförsel av industriell och ekonomisk kunskap, exempelvis inom områdena projektledning, produktionsledning, samt ledning och organisering av innovationsverksamhet. IMIT bidrar till att sprida kunskap genom forskningsprojekt, magasinet "Management of Innovation and Technology", och genomförande av seminarier, workshops och konferenser för såväl forskare som verksamheter i industrin.

För mer information om IMITs verksamhet se www.imit.se

Lars Bengtsson, *LTH, professor*
Ola Bergström, *GU, professor*
Henrik Berglund, *Chalmers, docent*
Mattia Bianchi, *HHS, docent*
Joakim Björkdahl, *Chalmers, docent*
Tomas Blomquist, *UmU, professor*
Jennie Björk, *KTH, doktor*
Sofia Börjesson, *Chalmers, professor*
Erik Bohlin, *Chalmers, professor*
Martin Carlsson-Wall, *HHS, doktor*
Maria Elmquist, *Chalmers, professor*
Mats Engwall, *KTH, professor*
Tobias Fredberg, *Chalmers, professor*
Johan Frishammar, *LTU, professor*
Ove Granstrand, *Chalmers, professor*
Tomas Hellström, *LU, professor*
Markus Hällgren, *UmU, professor*
Merle Jacob, *LU, professor*
Staffan Jacobsson, *Chalmers, professor*
Christer Karlsson, *CBS, professor*
Ingrid Kilander, *KTH, doktor*
Anders Kinnander, *Chalmers, professor*
Kalle Kraus, *HHS, docent*
Jens Laage-Hellman, *Chalmers, docent*
Nicolette Lakemond, *LiU, docent*
Jan Lindér, *Chalmers, doktor*
Åsa Lindholm Dahlstrand, *LU, professor*
Jan Löwstedt, *SU, professor*
Mats Magnusson, *KTH, professor*
Peter Magnusson, *KAU, docent*
Thomas Magnusson, *LiU, docent*
Jan Mattsson, *RUC, professor*
Maureen McKelvey, *GU, professor*
Malin Olander Roese, *LTH, doktor*
Annika Olsson, *LTH, professor*

Magnus Persson, *Chalmers, doktor*
Birger Rapp, *IMIT, professor*
Anders Richtné, *HHS, docent*
Sören Sjölander, *Chalmers, professor*
Martin Sköld, *HHS, docent*
Alexander Styhre, *GU, professor*
Per Svensson, *Chalmers, doktor*
Jonas Söderlund, *BI/LiU, professor*
Fredrik Tell, *UU, professor*
Lotta Tillberg, *IMIT, doktor*
Lars Trygg, *Chalmers, docent*
Martin Wallin, *Chalmers, professor*
Mats Winroth, *Chalmers, professor*
Rolf Wolff, *EBS, professor*
Karl Yden, *Chalmers, doktor*
Pär Åhlström, *HHS, professor*

Anna Öhrwall Rönnbäck, *LTU, professor*

För en komplett förteckning över alla IMIT-fellows se: www.imit.se

Adjungerade:

Armand Hatchuel, *Ecole des Mines, professor*
Astrid Heidemann Lassen, *Aalborg University, associate professor*
Anders Ingelgård, *AstraZeneca, DU, docent*
Paul Lillrank, *Aalto University, professor*
Bertil Nilsson, *Resursbruket AB, tekn lic*
Rami Shani, *Cal Pol Tec, professor*

ORGANISATION

Föreståndare:

Martin Sköld

Stabsfunktioner:

Redovisning: Carina Blomkvist
Projekt- och ekonomistyrning: Bengt Karlsson
Hemsida/Adressregister: Lucas Hörte

Möjlighet att ansöka om satsningsmedel för nya forskningsprojekt

Du som är forskare inom området "Innovation and Technology Management" vet väl att du kan ansöka om satsningsmedel från IMIT för arbete med större ansökningar, pilotprojekt, eller andra typer av aktiviteter som syftar till uppstart av nya projekt och som kan vara svåra att finna annan finansiering för. IMIT har ingen formell utlysning av dessa satsningsmedel utan ansökningar kan lämnas in när som helst under året. Ansökningar innehållande projektbeskrivning och budget bör ej överstiga tre sidor och skickas till IMITs föreståndare Martin Sköld (martin.skold@imit.se). Beslut om finansiering fattas vanligen vid påföljande styrelsemöte. Några exakta undre eller övre gränser avseende projektomslutning finns ej, men en vanlig nivå på hittills beviljade ansökningar är 100-300 kkr.

Vi berättar gärna mer om vår verksamhet och vad vi kan göra i samarbete med er.

Stiftelsen IMIT, 412 96 Göteborg. Besöksadress: Chalmers, Vera Sandbergs Allé 8. Telefon 031-772 12 20

LÄS MER PÅ WWW.IMIT.SE

